

Associació de Belles Arts

QUI SOM ?

Som un grup de senyores que formem l'Associació de Belles Arts d'Alpicat, que va ser la primera associació d'Alpicat que va legalitzar els estatuts. Bé, la nostra gran il·lusió és el fet de compartir tots els dies que ens reunim les nostres inquietuds amb les manualitats.

Certament, l'ésser humà no és cap mineral ni cap vegetal. L'activitat intel·lectual és la que ens diferencia, doncs, d'aquests éssers. Nosaltres podem entendre les matemàtiques, la informàtica, la poesia i l'art i és precisament en aquest últim camp on nosaltres desenvolupem la nostra imaginació i creativitat. Aquests són els nostres pilars fermes per a sortir d'una època de canvis continus deguts als grans avenços tecnològics, d'un gran realisme, on res no sembla segur i es desavenien els mateixos ciments de la casa o del

castell humà. Submergits dins l'any 2000 l'Organització de Nacions Unides ha declarat que sigui l'any internacional de la cultura en la pau. L'objectiu és educar-nos per a viure en pau i invertir bé la nostra vida, que és un talent que s'ha de fructificar. I recordar que sol es viu una vegada. Aquest missatge és de Joan Pau II i amb aquest missatge procurem a la nostra escola d'art compartir i viure amb

alegria els dies i les hores que passem juntes, on resulta senzill donar-nos una abraçada i endin-sar-nos en aquesta set de simpatia i d'amistat Sempre pendents de si falta alguna companya i la nostra preocupació per la seva absència.

Associació de Belles Arts d'Alpicat

L'embassament del pla

La Comunitat de Regants núm. 124 del Canal d'Aragó i Catalunya d'Alpicat, que administra les

Central del Canal d'Aragó i Catalunya, que aconsellen que cada comunitat havia de construir

poder regular el riu Éssera, va construir entre els anys 1996-1997 un embassament dalt del Pla d'Alpicat per a poder regular i garantir, en èpoques d'escassetat d'aigua de rec, les preses 10-0 esquerra, la 10-3 i la 11-2.

La Confederació Hidrogràfica de l'Ebre havia aprovat fa uns quants anys un projecte per fer un embassament ideal en el riu Éssera, conegut amb el nom d'embassament de Campo, que a causa de la forta oposició dels afectats es va haver de deixar de construir. Uns anys més tard, es va buscar una altra ubicació, i es va preparar un altre projecte per fer un embassament en una fondalada anomenada Comunet, que hi ha prop de la Puebla de Fontova i atès que, per la poca cabuda de l'emplaçament i perquè estava separada de la conca del riu, s'havien de conduir les aigües per uns costossíssims túnels, van arribar a la conclusió que era millor desestimar també la seva construcció. Actualment, com és sabut, la Confederació està

aigües de les preses 10-0 esquerra (Rubinals), la 10-3 (Checo), la 11-2 (Poble), la 12-8 (Metgesses) i la 13-2 (Pla de Montsó), seguint les indicacions de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre i de la Junta

els embassaments necessaris per encabir l'aigua que necessitessin en els moments més crítics dels estius per poder tirar endavant les collites, atesa la dificultat de poder fer un gran embassament per a

treballant en un nou projecte per a construir un embassament en la tancada de Santa Liestra, cosa que també ha provocat una forta oposició política, més que veïnal dels afectats, que fa dubtar de la seva construcció.

Per tots aquests inconvenients, la nostra Comunitat de Regants, i a fi i efecte de poder disposar de l'aigua necessària per poder salvar les collites de fruita dels nostres regants, en anys d'extrema necessitat, va decidir fer-se uns embassaments propis, i per aquest motiu l'any 1986 vàrem començar a fer les gestions i els tràmits necessaris, per evitar una situació caòtica, en cas que es presentés.

En un principi es volien fer dos embassaments, un en el racó del Mingatxo, i un altre dalt del Pla, en una finca de secà, de 5,62 hectàrees d'extensió, que s'havia comprat a M. Carme Barrios Ortiz. L'Ajuntament havia cedit ja a la Comunitat els terrenys comunals necessaris per a construir el del Racó del Mingatxo.

Quan els projectes estaven pràcticament acabats, l'enginyer de Regs SA, Sr. Minguillón, en una de les seves visites sobre el propi terreny, ens va aconsellar que seria millor desistir de la construcció de l'embassament del Racó del Mingatxo pels motius següents:

1-La proximitat de l'abocador d'escombraries, que estaven damunt mateix del que havia d'ésser l'embassament, feia possible la contaminació de l'aigua, ja que la Comunitat s'havia compromès davant de l'Ajuntament a facilitar aigua d'abastament a la població des d'aquest embassament durant el període hivernal.

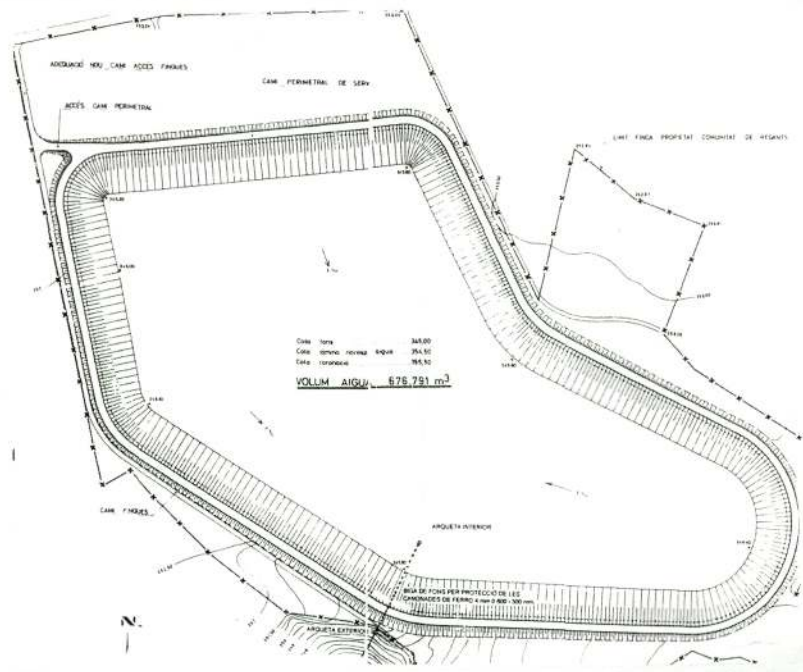
2-La difícil i costossíssima xarxa de canonades que s'havien de construir per a conduir l'aigua de l'embassament des de l'embassament fins a les capçaleres de les preses de reg, ja que havien de travessar una gran quantitat de finques plantades d'arbres fruiters, amb els grans perjudicis que això hauria ocasionat.

3-Per la gran alçària de la presa, que havia de tenir més de 21 metres, perquè pogués tenir una major cabuda ja que s'havia d'emplaçar en una barrancada, amb un fort desnivell.

El Sr. Minguillón va arribar a aquestes conclusions una vegada va veure l'emplaçament de l'embassament que es volia

construir dalt del Pla, en la finca que s'havia comprat a M. Carme Barrios. Situat en aquest indret, el Sr. Minguillón, va comunicar a la Comunitat que, si havia possibilitats d'adquirir alguna altra finca veïna, seria millor renunciar a la construcció de l'embassament del Racó del Mingatxo, i fer-ne un de

Comunitat poder percebre una quantitat monetària a canvi de la grava, però l'empresa constructora de l'esmentada variant va al·legar que l'extracció de la grava els quedava molt lluny i que l'elevat cost del transport no els permetia donar res

sol en aquest lloc, la qual cosa resultaria molt més fàcil de fer i per tant molt més econòmica de construir, encara que s'haguessin de comprar altres finques.

A partir d'aquest moment es van començar les negociacions amb els propietaris Antonio Escuer Ibars i amb Joan Barrios Ortiz, a qui se'ls va comprar respectivament 4,7780 hectàrees de secà i 5,3240 hectàrees de regadiu, per la qual cosa ja es disposava de 15,7220 hectàrees, que era una extensió respectable per a poder construir un gran embassament. Sobre aquesta superfície es va iniciar un nou projecte i com que la finca tenia una forma una mica irregular es va procurar de proporcionar la forma de l'embassament i van quedar dues puntes de l'esmentada finca fora de l'embassament.

En coincidir la construcció de la variant de la carretera Nacional II amb l'inici del projecte, es va oferir a l'empresa constructora de la variant, Agroman Huarte, la grava que havia davall de la capa de conreu superficial de la finca, que era de una gran qualitat per a compactar els talussos i la solera de la variant. Hauria estat molt beneficiós per part de la

a canvi. Estudiada la proposta i com que la Comunitat tenia necessitat de buscar un lloc per encabir la grava, van acceptar la proposta.

Agroman Huarte, en extreure la grava, va deixar el vas de l'embassament pràcticament fet, cosa que si l'hagués hagut de fer la Comunitat li hauria costat quasi cent milions de PTA. A partir d'aquest moment només calia compactar la solera i els laterals de l'embassament. Abans d'iniciar les obres de compactació es van demanar pressupostos a les següents empreses constructores: Teixidó, Vitores, Grues, Colomina, i Huguet-Justribó. Estudiades detingudament les propostes presentades, la Junta directiva i la Comissió d'Obres de l'Embassament van decidir adjudicar l'obra a l'empresa Colomina, d'aquesta localitat, per ser una de les més barates i perquè els oferia major garantia, ja que sabien que té una gran experiència en obres d'aquesta mena.

En principi s'havia pensat a fer una rasa d'ancoratge al voltant del perímetre de l'embassament per evitar possibles filtracions, i

s'havia calculat que amb 1,50 metres o 2 metres de profunditat n'hi hauria prou, però les condicions del terreny van obligar, en algunes zones, a haver de baixar fins a 10,50 metres per davall de la solera de l'embassament, ja que sortien unes betes d'una terra arenosa, que no oferien garantia ni a l'enginyer ni a l'empresa cons-

per al dia que calgui fer una reparació. També es va substituir un tram de més de 600 metres de canals de la presa Rubinals, des de l'entrada de la Sèquia fins la caseta de bombeig, amb tubs de PVC de 60 centímetres de diàmetre. De la caseta de bombeig arrenca la canonada d'impulsió fins a l'embassament amb una canonada de tubs de fossa de 60 cm de

tructora. Això va reportar haver d'extreure i reposar grans quantitats de terra que van desbordar les previsions econòmiques calculades prèviament i que augmentaren desorbitadament el que s'havia pressupostat inicialment, encarint molt els costos de l'obra.

Les esmentades obres de compactació es van acordar iniciar-les el dia 4 de febrer de 1996, i finalment l'obra es va poder inaugurar el dia 30 de maig de l'any 1997 pel Sr. Tomás Rubio de Villanueva, director general de Planificació i desenvolupament Rural, en representació del Ministerio de Agricultura. El Sr. Manel Llardós era l'enginyer director de l'obra.

La situació d'aquest embassament va obligar a fer una estació de bombeig i una canonada d'impulsió per fer arribar l'aigua des de la presa dels Rubinals, havent d'elevat l'aigua uns 15 metres. La caseta de bombeig consta de tres bombes de 40 CV que poden bombar 100 l/s cadascuna i s'ha pensat fer-ne funcionar dos a la vegada i deixar-ne una en reserva

diàmetre.

Poder veure realitzat aquest projecte va costar a tota la Junta Directiva i a la Comissió d'Obres, presidida, en aquell moment, per Josep Ibars Crespell, haver de fer moltes gestions, molts papers, un viatge inicial a Saragossa, 7 viatges a Barcelona per a parlar amb el Sr. Peix, el Sr. Vilaró, el Sr. Graus, el Sr. Vallosera, els Srs. consellers d'Agricultura Sr. Vallvé, Sr. Marimon, etc., a part d'una quantiosa aportació econòmica per part dels regants de les preses Rubinals, Checo i Poble, ja que la compra dels terrenys va costar 33.809.000 PTA, a les quals es va haver de sumar el cost del projecte inicial i del projecte reformat, que van suposar 6.298.334 PTA més.

Finalment, l'obra es va poder acabar amb un cost de 242.300.697 PTA, de les quals es va rebre una subvenció a fons perdut del 40%, que va representar una reducció de 96.920.279 PTA.

Els agricultors, abans de començar les obres, van aportar en tres vegades 60.000 PTA ha, per

poder afrontar el pagament dels terrenys i el projecte. Posteriorment van aportar 20.000 PTA més per ha i els que van poder pagar al comptat van pagar 88.500 PTA més per ha, resultant un total de 165.000 PTA ha.

Els que van optar per acabar de pagar a termini han de pagar durant 10 anys 10.700 PTA cada any per ha, a partir de l'any 1998.

Aquest embassament té una cabuda de 676.791 metres cúbics, que suposaria garantir durant 50 dies un cabal de 150 l/s que es repartirien proporcionalment entre les preses Rubinals, que rega una superfície de 300 ha, la presa del Checo, que rega 122 ha, i la presa del Poble 113 ha. Les altres dues preses, la de les Metgesses i la del Pla de Montsó, no van participar en la construcció d'aquest embassament per estar molt allunyades i perquè hauria resultat molt costós fer-los arribar l'aigua fins a la seva capçalera.

L'Ajuntament d'Alpicat ha aportat a aquest embassament l'equivalent a una finca de 100 ha amb la condició de poder abastar d'aigua al municipi durant l'època d'hivern, període en què no baixa aigua pel Canal, però ha de pagar el cost de l'aigua gastada i les despeses de l'elevació.

Avui dia l'embassament s'ha arrendat a la Societat de Pescadors d'Alpicat, per un període de 10 anys, la qual ha constituït un vedat de pesca. Aquesta Societat té més de 200 socis que el repoblen amb truites, de tant en tant, per a després organitzar concursos de pesca.

Finalment, cal dir que l'esmentat embassament és una obra digna de veure, per la seva grandària i per la perfecta execució de l'obra, que és admirada i envejada per molts agricultors de la comarca i d'altres llocs que l'han visitat.

G.T.R.